

Déli Hírlap

GAZDASÁGPOLITIKAI NAPILAP

— A KORMÁNY FELVETI A BIZALMI KÉRDÉST. A parlament bányai képviselői távirati értesítést kaptak a központi liberális pártvezetőtől, hogy haladéktalanul utazzanak Bukarestbe és vegyenek részt a kamara nagyfontosságú ülésein. Ez a rendelkezés összefüggésben áll Bratianu Ionel miniszterelnök ama szándékával, hogy az új választójogi javaslat tárgyalásával kapcsolatban a kamarában felveti a bizalmi kérdést.

AZ ADÓKIVETÉSEK FOLYNAK és amilyen mértékben haladnak előre a tárgyalások, ugyanolyan mértékben szaporodnak a panaszok. És a panaszokat hallva első tekintetre megállapítható, hogy azok nagyrésze jogosult. Jogosult azért, mert a háború konjunktúrája ideje immár elmúlt és a kereseti és megélhetési lehetőségek leromlottak. Az államháztartásnak szükségletei fedezésére szükséges van az állampolgárok anyagi hozzájárulására, azonban ezen hozzájárulás mérve csak olyan lehet, mely nem haladja túl az adózók teherviselési képességét. Ha azonban azt látjuk, hogy egyes iparosok inkább lemondanak iparengedélyükről, lemondanak annak a foglalkozásnak a folytatásáról, mely eddig megélhetésüket volt hivatott biztosítani, akkor nem beszélhetünk igazságos és jogos adóztatásról. Az arányos és méltányos adóztatási rendszernek nem az a célja, hogy adóalanyokat tönkre tegyen, hanem azokat konzerválja és ujjakkal szaporítsa. Elismerjük, hogy a kincstár képviselője felsőbb utasításra kénytelen az adóösszeget felfokozni, elismerjük azt is, hogy mint végrehajtó közeg nehéz helyzetben van, de tudunkkal a bizottságnak polgári tagjai is vannak és ezek kötelessége lenne tiltakozó szavukat felelni. Ha nem teszik, nem teljesítik kötelességüket. És teljesítenie kell kötelességét a különböző érdektöbbleteknek is. Ez a kötelesség teljesítés pedig abban áll, hogy egyenesen lépnek fel az illetékes fórumoknál a méltánytalan és aránytalan adókiadás ellen. A kereskedőknek, az iparosoknak, a gyárosoknak megvan a maguk szervezete, amelyeknek ezekben az esetekben kellene elsősorban hajlatni szavukat, amikor a érdekéről van szó. Ami eddig késett, talán nem mulik. A kispolgárok alakulóban levő szövetsége mozgékonyabbnak bizonyult, mert — értesítésünk szerint — már megtörténtek az előkészületek egy nagyarányú mozgalom indítására. Ha a mozgalomhoz a többi érdekképviseletek is csatlakoznak, nem kétekedünk az akció sikerében. A polgárság várja ezt a megmozdulást.

Sztrájkolnak a temesvári ügyvédek

— Egyhangú határozat — A kötelező sztrájk öt pontja —

Temesvár, március 5.
A temesvári ügyvédi kamara választmánya tegnap délután értekezletet tartott, amelyen a temesvári ügyvédek közül mintegy ötvenen jelentek meg. Az értekezlet egyetlen tárgya volt, határozathozatal a nagyváradi ügyvédi kamarának ismeretes álláspontja ügyében, amelynek értelmében a váradi kamara hozzájárult az országos ügyvédszövetség által tervezett ügyvédsztrájkhoz.

Az értekezletet Cigareanu Liviusz dékán nyitotta meg, aki kiemelte azokat az indokokat, amelyek miatt az ügyvédi kár kénytelen erre a szokaitlan utra lépni. Hangoztatta, hogy az ügynevezett legea Marzescu, amely a polgári perek gyorsítását célozta, elavult és

csödbe kergeti az igazságszolgáltatást. Követeli, hogy az ügynevezett portareli intézményt a kormány haladéktalanul törölje el és helyébe ismét a kézbesítés régi rendje lépjen. Élénken tiltakozott az új bélyeg- és illetéktörvényjavaslat ellen, amely egyenesen veszélyezteti az ügyvédek egzisztenciáját. Végül az árvászekékre visszaállítását követelte, mert az amugy is munkával tuhalmozott bírói kar egyrészt nem végezheti el ezt a munkát, másrészt az árvák ügyeinek eddigi ügykezelése helyes és

tökéletes volt.
— Kértük és megmemorandumoztuk a kormányt, hogy tegyen valamit ezekben az ügyvédi kart annyira érdeklő fontos és vitális kérdésekben, de a kormány megmaradt eddigi merev álláspontján — mondotta Cigareanu dékán — így tehát nekünk is jövőnk és megélhetésünk biztosítása miatt radikális fegyverekhez kell nyulni és ajánlom, hogy csatlakozunk a nagyváradi kamara sztrájkot kimondó határozatához.
Az értekezleten meglehetősen izgatott hangulat uralkodott. A dékán beszédét több felszólalás követte. A tárgyhöz beszéltek Crismariu Oktavian dr., Bogdan Antal dr., Nagy Hugó dr., Fenyves Vilmos dr., valamint Ungár Adolf dr., akik mindannyian

kifejtették, hogy a mai perrendi intézkedések és a bíróságok adminisztratív ügyvitele mellett az ügyvédi kar megélhetése veszélybe jutott és olyan eszközöket kell felhasználni a helyzet megjavítására, amelyek rendelkezésre állanak.

Radulescu Viktor dr. felszólalásában arra mutat, hogy az ügyvédek tulajdonképpen már

ma is sztrájkolnak.
Sztrájkolnak, mert akkor, amikor a bíróságnál nem lehet semmit elintézni, az ügyfeleknek nem tud az ügyvéd felvilágosítást adni és az ügyvédi kar minden tekintetben ezernyi akadály miatt meg van gátolva abban, hogy az ügyfele érdekeit úgy képviselhesse, mint azt a lelkiismerete és az ügy érdeke megkívánja, ez már sztrájk. Élesen kikelt a nemrégiben bevezetett új kézbesítési mód, a portareli rendszer ellen.

A vita végeztével Cigareanu dr. dékán megállapítja, hogy az értekezlet egyhangulag magáévá tette a nagyváradi kamara illetve az országos ügyvédszövetség határozatát, egyhangulag kimondotta, hogy

csatlakozik a sztrájkhoz és 1926 március nyolcadikától az ügyvédek Temesvárott is sztrájkba lépnek. A határozathoz képest

1. Az ügyvédek március nyolcadikától semmiféle tárgyaláson nem jelennek meg, kivéve a büntető és foglyos ügyeket.
2. Semmiféle beadványt nem nyújtanak be, keresetet nem adnak be a bíróságokhoz, kivéve olyan ügyeket, ahol záros határidő van kitűzve a beadványok megszerkesztésére és beadására.
3. Semmiféle végrehajtást és ügyvédi eljárást nem vezetnek, kivéve azokat az eseteket, amikor azok elhalasztása miatt az ügyfél rendkívüli anyagi károsodás érné.
4. A sztrájk kötelező a temesvári ügyvédi kamara kebelébe tartozó összes tagokra.

Tőzsdei árfolyamok.

Zürichben a lei 2.275, Párisban 11.65.

Temesvári magánforgalom március 5-én reggel:
(A Temesvári Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság bejárósi fiókjának árfolyama.)
Dollár 229, angol font 1185, francia frank 8.50, svájci frank 44.30, Hra 9.10, sokol 6.81, dinár 4.05, magyar korona 305, osztrák kringling 32.37, márka 54.85.

Történettudós szelleme

a kolozsvári hadbírótság előtt

Kolozsvár, március 5.

A katolikus egyházi köröket néhány hét óta kellemetlen eset foglalkoztatja. A hadbírótság felségértés miatt eljárást indított a Szent Ferenc-rend, illetve annak tartományi főnöke Páter Trefan Leonárd ellen, egy a katolikus naptárban megjelent cikk miatt. A cikk második József császárról szól és szerzője Márki Sándor dr., a nemrég elhunyt világhírű magyar történetíró.

A hadbírótság kihallgatta János Béla dr., a katolikus státus titkárát és Kuncz Ferencet, a Marianum tanárát, akik egyöntetűen kijelentették, hogy Márki Sándor neve annyira megnyugtatta őket, hogy olvashatatlanul adták le a kéziratot a nyomdába és nem gondoltak arra, hogy felségértés miatt eljárás indulhat meg ellenük. A hadbírótság elrendelte, hogy a katolikus naptárakból eladott huszezer példányt haladéktalanul kobozzák el.

Teljes tájékoztatás

a parlament mandátumának időtartamáról

Bukarest, március 5.

A kamara tegnap ülésein Vajda Sándor szólalt fel elsőnek, aki tiltakozott a Dobrescu-féle kizárási szavazás meghamisítása ellen, amellyel tudvalevőleg Dobrescut kizárták a parlament üléséről és a szavazás megismétlését követelte.

Maniu kérdést intézett a kamara elnökéhez, hogy mi a véleménye a kamarai mandátumok időtartamáról és milyen intézkedéseket tesz a parlament mandátumának törvényszerű lejáratá időpontjában, amely márc. 15-én következik be.

Iteanu alelnök kijelentette, hogy ő csak helyettesíti az elnököt és az érdemleges választ Orleanu elnök fogja megadni.

Bratianu Vintila: Majd a parlament határoz!

Maniu: Nem a kamara határoz, hanem az elnök a törvény értelmében köteles cselekedni.

Orleanu: Majd idejében válaszolok.

Lascu Demeter tiltakozott az ellen, hogy az Uniunea Evreilor támadja a diákokat és azzal vádolja őket, hogy a zsidók vagyonát elpusztítják. Vádolja az Uniuneát azzal, hogy bolsevista ügynökökkel állott összeköttetésben.

Lehrner: Ez valótlan!
Jianu a mehedinti prefektus ellen emel panaszt és kéri annak azonnali felfüggesztését. Tatarescu államtitkár a prefektust védelmébe veszi.

FROMMMER Cipőgyár Részv. Társ.

Detail lerakat: Józsefváros, Str. Bratianu (Uri-utca) 16, Korona-szálló mellett.

Olcsó cipő!

Páronkénti eladás a gyárhelyiségben is.

20-30%-ig gyári áron alul

Gyár: Belváros, Lenau-tér 2 vársáncokban.

Leltári eladás!

A temesi szerbek

egyházi kongresszust tartottak

Temesvár, március 5.

Az impériumváltás következtében a temesvári görög keleti szerb egyházmege területe három ország között oszlott szét. Két jelentős része Romániának, illetve Jugoszláviának, harmadik és kisebb része pedig Magyarországnak jutott. Létics György dr. püspök Jugoszláviába költözött, az egyházmege romániai részének kormányzását pedig Nikolics István vikáriusra bízta.

A szerb egyházmege egyházi, iskolai és közigazgatási ügyeit a püspök elnökleite alatt álló szentszék vezette, amely — az ügyek természetétől függően — három osztályból állott. 1918 óta ilyen szentszéki ülés nem volt tartható. Létics püspök nemrég felhívta Nikolics István vikáriust, hogy a szentszéki tagok megválasztására vonatkozólag tegye meg az előkészületeket s intézkedjék, hogy az megkezdje működését.

Ennek alapján az egyes görög keleti szerb egyházközösségek delegátusokat választottak, amelyek Nikolics István vikárius elnökleite alatt tegnap ültek össze kongresszusra. A kongresszus tudomásul vette, hogy az impériumváltás óta a vikárius maga vezette az egyházmege romániai részének ügyeit s ezért köszönetet mondott. Az egyházi szervezet alapján azután megválasztották a negyventagu szentszékét, amelynek felerésze akadémiai képzettségű lelkészekből, másik része okleveles tanítókból és más foglalkozású világi tagokból áll. A szentszék azután megalakította a három osztályt.

A kongresszus elhatározta, hogy egy Temesvárott felállítandó szerb tan nyelvű középiskola felállítására vonatkozólag a kormánynál megteszi a szükséges lépéseket. Ugyancsak elhatározták egy szerb könyvkereskedés és könyvnyomda felállítását is. Végül pedig a papok és tanítók nyugdíjának megfelelő rendezésére bizottságot küldtek ki, amely a szentszék közigazgatási osztályával együtt fogja a javaslatot kidolgozni.

A vasuti tarifa emelése

miatt az államvasut elvesszett egy pert Temesvárott

Temesvár, március 5.

Egy érdekes vasuti perben hozott döntést a temesvári bíróság.

Salamon Ferenc, kereskedelmi utazó bérletjeggyel utazik a vasuton, melyet három hónaponként újít meg. 1925 október elsején ugyancsak három hónapos bérletjegyet váltott, melyért tízezer leit fizetett. December elején utazott ezzel a jeggyel és nagy meglepetésére a kalauz azt a kérdést intézte hozzá, hogy hol van a különbözeti jegye? Kijelentette a kalauz, hogy a vasuti vezérigazgatóság a bérletjegyek árát december 1-től kezdődőleg tízenöt százalékkal fölemelte s ezért a bérletjegy tulajdonosok tartoznak különbözeti jegyet váltani. Salamon Ferenc erre nem volt hajlandó, amiért a legközelebbi állomáson jegyzőkönyvet vettek föl vele és kijelentették, hogy a különbözet megfizetésére bíróságilag fogják kötelezni.

Az ügy most került a bíróság elé, ahol Salamon azzal érvel, hogy nem köteles a különbözetet megfizetni, mert amikor október elsején a bérletjegyet megváltotta, szerződést kötött voltaképpen a vasutal, amely arra kötelezte magát, hogy öt három hónapon keresztül, tehát december 31-ig szállítja s így nincsen joga időközben a jegy árát fölemelni. Ezt az érvelést a bíróság hivatkozva a vasuti szabályzatra nem fogadta fel, ellenben megkérdezte a vasut képviselőjétől, hogy a bérletjegyek árának időközi felemelését kellő időben és módon közhírré tették-e?

— Hogyne, a hirdetmény ki volt függesztve a pályaudvari személypénztárnál.

— Ez nem elegendő, mert a bérlet-

jegyes nem megy a pénztárhoz és így nem szerezhethet az intézkedésről tudomást. Mikor jelent meg a hirdetmény a hivatalos lapban?

— December 10-én.

A bíróság azon az alapon, hogy

Keresztülhajszolják a parlamentben

a választójogi törvényjavaslatot ülészak befejezése előtt

Bukarest, március 5.

A kamara választójogi bizottságának liberális tagjai tegnap folytatták a tanácskozást. Heves vita után a bizottság kimondta, hogy a javaslatnak a választók és a mandátumok elosztására vonatkozó elvi rendelkezése megmarad abban a formában, ahogyan azt a szenátus elfogadta.

A Cuvantul szerint a választójogi bizottság elhatározta, hogy a szavazatok és a mandátumok felosztását az egész országban egységesítik, az eredetileg tervezett százalékszámot leszállítják úgy, hogy nem lesz olyan kirívó ellentét a többségi pártra leadott szavazatok és az ennek alapján

Salamon december 3-án utazott bérletjeggyel a különbözet megfizetése nélkül, amikor a hét nappal később a hivatalos lapban publikált hirdetményről még nem lehetett tudomása, a vasut keresetét elutasította.

kapott mandátumok között. Tekintetbe veszik továbbá az egyes megyékben leadott szavazatok arányát is. Eszerint ha valamelyik párt egy megyében abszolút többséget kap, úgy ez a párt annak a megyének összes mandátumait elnyeri és a megye szavazatait nem veszik majd tekintetbe az országos összesítésnél és felosztásnál.

A Cuvantul arról is tudni vél, hogy a kamara elnöke az alkotmány értelmében március tizedikén akarja befejeztesnek nyilvánítani a parlament mandátumát. Hogy ezen időpontig a választójogi reform elintézhető legyen, a kamara naponta három ülést fog tartani.

A sirontuli anyai szeretet

hetekig rejtegette egy kisgyerek holttestét a lakásban

Bukarest, március 5.

A brailai rendőrség borzalmas ügyben indított nyomozást. A napokban bizalmas feljelentés érkezett a rendőrséghez, hogy egy Jonescu Elena nevű öregasszony lakásán egy ládában rothadt holttestet rejteget. Az öregasszonyt azonnal letartóztatták, aki előadta, hogy a láda unokájának holttestét rejti magában és a hullát még a gyermek anyja a temetést követő éjszaka kiásta a sírből és hazavitte

lakására, ahol minden éjszaka ágyba fektette. Reggel aztán a holttestet ismét elrejtette a ládába. Hogy az oszlásnak induló kis hulla minél hosszabb ideig épségben maradjon, illatszerekkel konzerválták. A szerencsétlen anya, aki gyermekétől még halála után sem akart megválni, nemsokára meghalt és azóta a tehetetlen öregasszony a lakásban egyedül maradt a holttesttel. A nyomozás azt igyekszik kideríteni, hogy az anya kinek a segítségével ásta ki a gyermek koporsóját.

Győzött a magyar kormány

álláspontja a frankhamisítás ügyében a francia kamara előtt

Páris, március 4.

A francia kamarában Fontanier képviselő végre elmondotta interpellációját a magyarországi frankhamisítás ügyében. Azzal vádolta a magyar kormányt, hogy büntársa a pénzhamisítóknak és hogy Magyarország ezzel megszegte a népszövetségi paktumot.

Briand miniszterelnök nagy figyelem közepette válaszolt az interpellációra. Kifejtette, hogy nem járulhat hozzá a vitának a magyar frankhamisítás ügyében való megindításához olyan pillanatban, amikor a magyar kormányval tárgyalnak olyan tényekről, amelyek igazságügyi eljárást igényelnek. Ami Franciaország népszövetségi képviselőinek magatartását illeti, lehetetlen nekik imperatív mandátumot adni. Kéri a vitának végül két héttel való elhalasztását, amikor

a magyar igazságszolgáltatás már nyilatkozott a tényekről. Meggyőződése szerint a megoldás rövidesen meg lesz, még pedig Franciaország jogos óhajainak megfelelően.

Fontanier polemizál Brianddal és követeli az azonnali vitát.

Vaillant-Couturier kommunista felszólalása után Blum szocialista azt állítja beszédében, hogy ő és elybarátai nem elfogultak ez ügyben pártszempontból, de tudni kellene vajjon a pénzhamisítás hazafias cselekedet volt-e vagy pedig a hamisítók közönséges bűnösök? Blum szerint háborús vállalkozásról volt szó, amelynek célja

a trianoni szerződés megsemmisítése, amibe Franciaországnak joga van beleszólni.

Briand: Beleszólhatnak ugyan, de csak egy másik külügyminiszternél. Az eljárás Magyarországon elég energiával folyik.

Blum tudni kívánja vajjon Ma-

gyarország delegátusait ugyanúgy fogják-e tekinteni ezek után, mint a többi nemzetek megbízottait?

Briand: Helytelen volna, ha a francia kormány

feltolná magát

más kormányok bírájává. Bármely ország delegátusainak visszautasítása egyet jelentene a Népszövetség akcióképességének megtagadásával. A francia kormány megtette kötelességét. Hála a magyar rendőrség loyálisának a francia közegek jelen lehettek a vizsgálatnál és a tanu kihallgatásoknál. A magyar kormány igen magas állású személyeket tartóztatott le. Tiltakozom minden olyan pretenzió ellen, amely Párisból kívánna ítélkezni a budapesti ügy felett. A francia kormány semmi esetre

nem azonosítja magát igazságszolgáltatással. A kormány olyan magatartást fog tanúsítani, amilyent Franciaország érdeke megkövetel, de apellállok az önök higgadtságára. Ne azonosítsák a magyar népet a hamisítókkal. A magyar népet kívül kell hagyni ezen a sajnálatos ügyön. Ismerem a magyar nép becsületességét, nemeslelkűségét és azon óhaját, hogy ezen affért gyökeresen elintézzék és minden

bűnösre lesujtsan.

Az igazságszolgáltatás el fogja érni célját. Kérem ne vágyjanak elébe az eseményeknek és tegyék lehetővé a kormánynak, hogy teljesíthesse a kötelességét.

Briand beszédét, amelyet több helyen szakított meg a képviselők élénk tetszésnyilvánítása, a kamara oriai többsége hosszantartó lelkes tapsal és éljenzéssel fogadta.

Utána Blum szocialista kijelentette, hogy tudomásul veszi a miniszterelnök nyilatkozatait és visszavonja interpellációját. Ezzel az ülés véget ért.

Ha két polgármester

hoz rendeletet egy városban

Lugos, március 4.

Lugos városának nincsen polgármestere, mert Harambasa János polgármesternek — aki nem liberális, hanem nemzeti párti — a választások előtt történt felfüggesztése óta a város ügyeit Gindu Kornél dr. elnökletével egy erre a célra kirendelt ötös bizottság vezeti. A város vezetésében beállott ezen változás sok fonák helyzetet teremt. Így volt ez a kenyér árának makszimálása körül is.

Harambasa János polgármester felfüggesztése előtt egy nappal a félbarna kenyér árát különként 13 lei 50 baniban állapította meg, a kifli és zsemle árát pedig a súly felemelése mellett darabonként 1 lei 50 baniban szabta meg. Ez az ármegállapítás azonban még életbe sem lépett, amikor a város vezetését Gindu dr vette át és a rendeletet hatálytalanítva, újabb rendelettel a régi árakat állította vissza. A pékek azonban ebben nem nyugodtak meg és kérték az ármegállapító bizottság közbenjárását, hogy az árak felemelhetők legyenek. Ez meg is történt s most Gindu Kornél dr. újabb rendeletet bocsátott ki, mellyel a félbarna kenyér kilójának árát 13 leiben, a sütemények árát pedig — az eddigi súly megtartása mellett — egy leiben állapította meg.

Csak aztán az a kérdés, hogy a most esedékes polgármesterválasztás után az új polgármester nem hoz-e újabb határozatot a kenyér árára vonatkozólag?

Március tizenkettedikén

megalakul a városi tanács

Temesvár, március 5.

A hivatalos lap közli, hogy az újonnan megválasztott városi tanácsok tagjai, valamint a hivatalból való tagok is, március hó tizenkettedikén délután három órakor tartják meg alakuló ülésüket. Vonatkozik ez a hivatalos lap szerint többek között Temesvárra is. Illetékes helyen úgy tudják, hogy az említett időpontig a polgári blokk részéről beadott petíció is elintézésre nyer. A legfelső közigazgatási tanács állítólag már elkészítette véleményét és azt a belügyminiszter elé terjesztette. A törvény 27. szakasza alapján ugyanis az egyes mandátumok igazolásánál összeférhetetlenségi és egyéb esetekben az új tanácsok előtt kell a kifogásokat előterjeszteni és megítélni. A legfelső közigazgatási tanács erre az álláspontira helyezkedett. Bármelyik választónak jogában áll akár melyik megválasztott tanács tag ellen kifogást emelni és az igazolás ellen felszólalni, amit a miniszter dönt majd el.

A karánsebesi paktum

csak a győzelem elérésére kellett?

Karánsebes, március 4.

A községi választás Karánsebesen is a paktum jegyében folyt le. Két paktumos blokk állott egymással meg, hogy győzelmük esetén Pauc k német blokk vitte el. A paktum létesítésekor szóba került a polgármesteri állás betöltése is és abban állapodtak meg, hogy győzelmük esetén Pauc k Frigyes dr. eddigi polgármester személyéhez ragaszkodnak.

Pauc k Frigyes ugyanis évek óta polgármestere Karánsebesnek és hivatalát olyan pártatlanul s mindig csak a város érdekeit tartva szem előtt látta el, hogy a lakosság — tekintet nélkül anyanyelvére — meg volt vele mindig elégedve. A liberálisok a paktum létrejöttékor éppen ezért szemérményi ellenvetést sem tettek Pauc k Frigyes dr. ellen.

Annál meglepőbb most, hogy egyes román liberális körökben mint Karánsebes jövődó polgármesterét Corneanu dr. képviselő nevét kezdik lanszirozni. Lehetséges azonban, hogy ez csak egyesek akciója, amellyel magát az egész románság nem fogja azonosítani.

Hírek

Jankovichék a hágai bíróság előtt

— Megkezdődött a franküggy hollandiai tárgyalása —

szerkesztőség és kiadóhivatal:

Piața Sf. Gheorghe (Szentgyörgy-tér) 4.

Telefonszámok:

Szerkesztőség: 2-52.
Kiadóhivatal: 2-52.

Nyomda: 10.

Felelős szerkesztő lakása: 2-42.

Előfizetési árak:

Egy hónapra 60 lei, három hónapra 160 lei, félévre 300 lei, egy évre 600 lei. Egyes szám ára 2 lei, az önkormányzatban 3 lei, Magyarországon 2000 kor., Jugoszláviában 1 dinár, Csehszlovákiában fél ck., Ausztriában 20 garas.

Felelős szerkesztő:

Vuchetich Endre dr.

Ing nélkül

em szaladgálhat az ember a világon s ezért szükséges, hogy ebből fehérműből való készletét időnint jelfrissítse. Elmentem hát a dítkereskedésbe s inget kértem. A is választás megejtése után megérdeztem az árát. Ennyi meg ennyi, válaszolta a kereskedő, azonélül pedig még öt százalék fényüzési adó.

— Hogyan? Az ing fényüzési ikk?

— Igen, de csak akkor, ha ára négy százötven leien fölül van.

— Hát kérek egyet négy százötven eien alul.

— Olyan nincs.

Mikor erre mérges lettem és kiakadtam, hogy ez már mégse járja, akkor a kereskedő azzal biztatott, hogy menjek a pénzügyminiszterhez. Na, jó helyre küldenek, gondoltam nagamban. Tudom, hogy hiába mentek.

Bele kell tehát nyugodnom, hogy az ing valóban fényüzési cikk.

Ilyen törvényt hozhattak valamikor századok előtt a hotientóknál, botokudoknál, pápuáknál és a többi ingtelen népeknél is. És mivel megvolt bennük a takarékoságra való hajlam s fényüzési dolgokra nem adtak ki pénzt, ergó leszoktak az ingről is.

Lehet, hogy valamikor mi is eljuttunk odáig.

— Politikai kihallgatások a királynál. Bukarestből jelentik: Tegnap újabb megkezdődtek a politikai kihallgatások. Az uralkodó tegnap kihallgatáson fogadta Averescu tábornokot, ma Popovici Mihály, holnap pedig Stere Konstantin járulnak Öfelsége elé. Az Adeverul a néppárt körében észlelt jelenségekkel azt következteti, hogy Averescu kihallgatása nem hozta meg a várt eredményt. Egyébként Averescu és Stere ma tárgyalni fognak a választóreform elleni egységes front megalakítása ügyében.

— Oprea prefektus felesége beteg. Oprea János prefektus nejét tegnap a Bánáti szanatóriumban Diel Lajos dr. tanár megoperálta és a műtét kitünően sikerült. Vakbélbántalom tette szükségessé a műtétet, amely rövidesen visszaadja a prefektusné teljes egészségét.

— Az üresedésben lévő temesvári kanonoki állások betöltése. Katolikus egyházi körökből nyert értesülés szerint Rómában már legközelebb döntenek a hónapok óta üresedésben lévő temesvári kanonoki állások betöltése tárgyában. Ezidő szerint három kanonoki állás vár betöltésre és amennyiben megörlténik Pach Agost apostoli kormányzó-nak püspökké való kinevezése, négy kanonoki állást kell betölteni. Ma a temesvári káptalannak az apostoli kormányzón kívül tagjai: Blaskovics Ferenc, Kayser Lajos, Magyary Pál és Fiedler István kanonokok.

— Az osztrák vasutak elnöke Temesvárott. Bécsből jelentik: Günther György dr., az osztrák vasutak igazgatási osztályának elnöke, aki ma Bukarestbe érkezik, a napokban meglátogatja az ország nagyobb ipari telepeit és utjában felkeresi Temesvárt is.

Hága, március 4.

A hágai törvényszék ma kezdte meg Jankovich ezredes és társai bűnpörének tárgyalását. A vádirat felolvasása után a védők a vádiratban foglalt ellentmondások miatt alaki kifogásokat tesznek. Kérik védenekik szabadlábrahelyezését és az eljárás megszüntetését. A törvényszék ezeket a kifogásokat és előterjesztéseket elutasította.

Azután megkezdtek a vádlottak kihallgatását. Az elnök a kérdéseket holland nyelven teszi föl s azokra a vádlottak németül felelnek, de közlik velük, hogy jogukban áll magyarul is válaszolni, mert úgy német, mint magyar tolmácsok rendelkezésre állanak.

Jankovich ezredes nationáljának felvételek a magyar kormány kurirjának mondta magát. Marsovszky pedig kijelentette, hogy hírlapiró.

Jankovich vallomásaiban elmondta, hogy a múlt év őszén öt Windischgrätz Budapestre hívta Csehszlovákiából. Akkor elmondta valaki

a frankhamisítási ügyet és megbizta, hogy a bankjegyeket a külföldön lévő megbizottaihoz juttassa el. Neki csak a bördjében volt bankjegyek szétosztásáról kellett volna gondoskodnia, az értékesítés nem az ő feladata volt. Az utlevelet Windischgrätztól vette át, aki azt mondta, hogy az valódi. Sejtelve se volt róla, hogy a futárigazolvány hamis. Azután elmondja, hogy miképpen érték tetten Sanders bankárnál. Végül elmondja, hogy Hollandiából Svédországba akart utazni, hogy ott is adjon hamis bankjegyeket a megbizottaknak.

Marsovszky vallomásaiban elmondja, hogy a szerepeket Rába lakásán Windischgrätz osztotta szét. Hollandiában azonban szabotálniakarta a vállalkozást, mert félt a rajtaérestől, másrészt azonban félt budapesti megbizottainak bosszujától. Különösen Nádosy Imrétől félt. A gyémántvásárlással is csak azért próbálkozott, hogy Budapestben elmondhassa, hogy az ügy érdekében mindent megkísérelt. A tárgyalás folyik.

Tizenhatmillió ember utazott

a múlt évben a temesvári villamoson

Temesvár, március 5.

Nem mondunk újat, amikor leszögezzük, hogy Temesvár város villanytelepe és villamosvasutja ma a modern fejlődés útján haladva a legfokozottabb igények kielégítésére is képes. Szemünk előtt nőtt naggya évek során ez a két vállalat, amely a villamosság gyakorlati felhasználásában és értékesítésében elsőrendű teljesítményeket váltott valóra. A közelmúlt napokban tartotta a villanytelep és villamosvasut felügyelőbizottsága ülését, amelyen Mikósi Kornél dr. igazgató beszámolt a múlt év során elért eredményekről és körvonalozta az idej esztendő nagyszabású programját.

A villanytelep kiépítésének főbb mozzanataihoz tartozik, hogy a tavalyi évben a régi és meg nem felelő szétosztó táblázatot kicserélték teljesen új és modern berendezésre. Az üzem zavartalan prosperitása érdekében ötezer kilowattos új gőzturbinát rendeltek, két darab ezerhatszáz wattos transzformátort vásároltak, földalatti kábelvezetéseket helyeztek el, mert az eddigi felső kábelek, amelyek a házak padlásain voltak, tűzbiztonság szempontjából

kifogás alá estek.

A jelenlegi 105 voltos áramot 220 voltosra fejlesztik, mert a város egész területén mindinkább erősebb és több áramra lesz szükség. Az egyre nagyobb forgalomhoz viszonyítva a vállalat aránylag csak kis jövedelmet mutatott fel, aminek magyarázata abban rejlik, hogy a villanytelep nem dolgozik nyereségre, mert újabb és újabb befektetéseket eszközölt és mert a villamosáram ára Temesvárott jóval alacsonyabb, mint más városokban, ahol kőszénrel és fával vegyesen dolgoznak. Fejlesztettek össze-

sen 13 millió 306.853 kilowatt óra áramot, vagyis egy milliónál többet mint az előző évben. A múltban gyakran redukálni kellett az áramfogyasztást, ami a telep berendezésének és teljesítő-képességének hiányosságán mulott. Ez a helyzet ma már megszűnt és a tökéletes üzem a legmagasabb igényeket is nehézség nélkül szolgálhatja.

A villamosvasut

ez a fontos közlekedési tényező, tavaly szintén imponáns fejlődés arányait mutatta. Befejlesztést nyert a meglévő vágány és megkezdődtek az előmunkálatok a közvágóhídi körforgalmi vonal, valamint az ujkisodai vágány kiépítéséhez. Mint már jelentettük, az építési munkálatok még az idén kezdetüket veszik. A villamosvasut személyzetének kényelmes és egészséges elhelyezése céljából lak-tanya létesült, amelyben a káulazok és egyéb alkalmazottak oktatást is nyernek. A megszáporodott vagonpark részére tágas remisz épül. Az új létesítmények a jelenlegi teleppel szemben valósulnak meg. Az igazgatóság állandóan gondoskodik a villamoskocsi számának szaporításáról, ami a forgalmat gyorsabbá és simábbá teszi. Jelenleg ötvenhat motorkocsi és harminc pótkocsi van forgalomban. A villamoskocsik

a legújabb típus

szerint készülnek a jövőben. Az elmúlt év folyamán Temesvárott 10 millió 494.923 ember utazott a villamoson jeggyel és a bérleteket beleszámítva összesen 15 millió 766.684 ember vette igénybe a villamosvasutat. A vállalatok felügyelőbizottsága az évi jelentés után köszönetben szavazott a kiváló koncepciójú igazgatónak és Georgevici Lucian dr. főpolgármesternek.

— Elutasított petíció. Bukarestből jelentik: A belügyminisztérium elvetette a nagyszebeni választás ellen beadott petíciót és a szász listát jelentette ki megválasztottnak.

— Új bérkocsiállomás. Az Erzsébetvárosban, amely egyik tekintélyes városrésze Temesvárnak, eddig csak a József-téren volt bérkocsiállomás. Ezen a bajon kíván most segíteni a városi tanács, amikor a Telekház-téren a Michels-féle vendéglő előtt bérkocsiállomást létesít. Az új állomáson egy kétfogatu és három egyfogatu bérkocsi fog állani.

— Folyóba zuhant autó. Zágráb-ból jelentik: Károlyvárosról Zágráb felé indult egy autó öt utassal. Utközben vihar érte az autót és a sötétben Fischer Miklós zágrábi kereskedő, aki az autót vezette, nem tudott jól tájékozódni s így történt, hogy a jármű öt méter magasról egy megáradt patakba zuhant. Az automobil teljesen összetört. Az autó eszméletlen utasaira csak órák mulva találtak rá. Valamennyit beszállították a károlyvárosi kórházba, hol Schloßberger Glissa és Birnbau József belehaltak sebeikbe. A többiek a halállal vívódnak.

* Esküvő. Kenyeres Boriska tisztviselő és Kapás Imre hivatalnok ma tartották esküvőjüket. Érdekes, hogy a házasságok Fa Mihály Telekház-téri üzletében ismerkedtek meg, ahová mindketten vásárolni jártak. Megfogadták, hogy mint házások is onnan szerzik be husszükségüket.

— Ismét meghalt egy hajléktalan ember. Az utóbbi hetekben többször előfordult, hogy Temesvárott különböző helyeken hullákat találtak és az ujságok már szinte sztereotip módon emlékeztek meg a hajléktalan emberek szomorú végéről. A Sági-ut egyik szénaboglyájában megint találtak egy hullát, amelyben Steinmetz József negyvenkét éves hajléktalan kérégetőt ismerték fel. A halál oka szívszélhűdés.

* A ritmikus tánc és Mensendieck, Daleroze-torna, a női testápolásának esztétikus megtartásának és fejlesztésének ma már világhírű vívmányai. E rendszer eredményeit mutatják be Janura Jenny növendékei március 7-én, vasárnap délután fél öt órakor a Városi Színházban. Jegyek elővételben a Löbl-könyvkereskedésben.

— Előadás a mazdazán tanról. Madary-Kreybig Károly, az ismert nevű budapesti író és filozófus erdélyi körútja keretében Temesvárott a városháza termében két óras előadást tartott a régi árja népek életművészetéről. Előadásában megismertette a tiszta és helyes élet alaptörvényeit, a lélekzésnek és étkezésnek az emberi életre való befolyását. Az alapos tanulmányokra való előadást a nagy számban megjelent közönség tetszéssel fogadta. Madary-Kreybig Károly a nyár folyamán több hasonló előadást fog Temesvárott tartani.

* Lloyd Taverna az elite-közönség találkozóhelye.

— Rendőrbirósági ítéletek. A rendőrbiróság Gorcea János piaci árust, aki sátrát a vásár befejezése után sem akarta a piactérről eltávolítani, ötszáz és Gerbován György bérkocsist, aki egyik utasával gorombáskodott, háromszáz lei pénzbüntetésre ítélte.

Uj! Üveg- és porcellánüzlet „Porcellánház”

Lloydsor, Széchenyi-ház

Raktáron a közsükségleti cikkeken kívül
Service-különlegességek

Okvetlen nézze meg kirakataimat!

A szenzációs megnyitó árakból március 31-ig külön

10% engedmény

— Janovich Gyula temetése. Janovich Gyula nyugalmazott miniszteri tanácsos halálának városszerte mély részvétet kelte. Temetése ma délután öt órakor lesz a józsefvárosi Kossuth Lajos-utca 2. szám alatti gyászházból. Az elhunyt lelkéért az engesztelő miseáldozatot holnap délelőtt mutatják be a gyárvárosi görög szertartású katolikus templomban.

— Lugos ma választ polgármestert. Lugosi tudósítónk jelenti: Lugos város új polgármesterét ma választja meg az új városi tanács. Az új polgármester megválasztásával lejár Gindu Kornél dr. volt rendőrprefektus megbízatása, aki tudvalevőleg Harambaşa János polgármester felfüggesztése óta vezeti a város ügyeit.

* A gyárvárosi kávéházak PATRIA és GRAND szombaton, március 6-án, 9 órai kezdettel nagy táncestélyt rendeznek az 5. vadászrezend zenekara, illetve Toll Józsi szalonzenekara közreműködésével. Belépti díj nincs, reggelig nyitva.

— Magyarországon letartóztatott postafőtisztviselő. Nagy felháborítást keltett az elmúlt év őszén Iliescu Dumitru postafőtisztviselő és Simon Zefir kezelőnök szökése. Szökésük után kiderült, hogy Iliescu, aki a postautalványok ellenőrzési osztályán dolgozott, súlyos szabálytalanságokat követett el és a postát megkárosította. A szökevények Magyarországra vették útjukat, ahonnan Iliescu pár hónap múlva visszatért Temesvárra és jelentkezett az ügyészségen. Mint egy budapesti híradás jelenti, a magyar rendőrség felkutatva Simon Zefirt almásfüzítői rokonainál és letartóztatta. Nem lehetetlen, hogy a határra viszik és átadják a román hatóságoknak. A temesvári postán megejtett vizsgálat megállapította, hogy Simon Zefir nem bűnös Iliescu manipulációiban és ellene nem hoztak fellelőt.

— A magyar jezsuiták gyászja. Budapestről érkezett jelentés szerint Tomcsányi Lajos, az ismert jezsuita és kitűnő egyházi szónok tegnap hirtelen meghalt.

— Műkedvelői előadás Lugoson. Lugosi tudósítónk jelenti: A katolikus nőegylet legközelebb színházhoz hozza Szeneş Bélának Csirkefogó című vigjátékát. A műkedvelői előadást Litsék Zoltán dr. ügyvéd tanítja be és rendezi.

* Egész Temesvár a Royal márciusi műsoráról beszél. Márton a világhírű dresseur idomított majom és kutyáival, a Helopia trió Európa egyik legjobb akrobata csoportja, Prizzó énekes-táncos komikus, Stefi a legbájosabb táncosnő, Arizona Maca a temesvári közönség kedvence, Anday Elia szubrett, Charton nővérek kiváló ballet-táncosnők, Szodény akrobatikus táncduett, Tóth Irén mondain táncosnő a páratlan világvárosi műsoron minden este.

* „Lángbetűkkel vagy az égre felírva, hogy a FARMODONT fogkrémmel nem volt még jobb soha!”

— Elvesztett igazolvány. Leitersdorf Julianna piros személyazonossági igazolványa elveszett. Megtaláló kéri a rendőrségen leadni.

Eladunk

hosszu részletre a gyárvárosi homokszedők mellett

olcsó házhelyeket

Fatelepünk tégl- és cserépraktárunk a helyszínen. Építészeti irodánk részletre fölépíti. Tervek, költségvetések és kézi téglaprés ingyen áll rendelkezésre Kardos-telep intézőségénél Belváros, Str. Prima-ria (Városház-utca) 16 sz.

Körbe-körbe...

Hajnali sétalovaglás, melyért három havi fogház jár
Egy elítélt, aki meg van elégedve az ítélettel

Temesvár, március 5.

Azt mondják az emberek, hogy tavasz van és mosolyra derül az arcuk. És én a langyos melengítő napsugár dacára úgy érzem, hogy erős telet járok naponta. Járom a teét a bűnnek, a nyomornak, a kétségbeesésnek, a mindenre elszántságnak, a vakmerőségnek és járom naponta a csarnokát mindezeknek a bünt okádó szenvedélyeknek: a büntetőtörvényeket. Alakok vonulnak el előttem. És amíg az ügyész megismétli azt, hogy „Tekintetes Királyi Törvényszék, a vád minden kétséget kizáróan megállapítást nyert”, ceruzám már megszokottan rojra a pár sort feljegyzésem lapjára, gördül a film tovább. Kezdjük az előadást.

A statisztika a szuronyos fogházról, a vezetőserepet ezúttal Ambrus György huszonnégyszázhuszonnégy éves szűcssegéd játssza. Szerelmes volt a lakásadó nője leányába és szerelemből ellopt, az Eisenstädter cégtől néhány szőrmét és megajándékozta vele szíve szerelmét. A lány azonban inkább kellett a pénz és a lopott szőrméket ugyancsak az Eisenstädter cégnek adta el. Matteiu ügyész vádol és a bíróság a szerelemből tolvajjává lett legényt nyolc havi börtönre ítéli. Ambrus Györgynek, lesz elég ideje gondolkodni a hús börtönben a tavaszról és szerelemlől. Mire kikerül már érik a szőlő és talán már el is felejtette azt, akiért börtönbe került.

Tetszett nekem ez a Petrik György mézárósság. Ötletes ember. Biztosan megcsalta a babája és efeletti elkeseredésében jobban a fenekére nézett a borosüvegnek. Ugy reggel négy óra tájt a Hunyadi-úti temető felé sétált és ott egy gazdátlan lovat talált. Felnyergelt rá és reggeli korszát tartott a városban. Amde a sors egy rendőr képében a zsidó láccumnát igazolásra szólította fel. Időközben előkerült a ló gazdája is és Petrik bekerült a fogdába. Elég vicces ember volt és esküdözött mindenre ami szent, hogy esze ágában sem volt lopni, csak lovagolni akart kissé. A bírák úgy tettek, mintha mindent elhitték volna, de mégis három havi fogházra ítélték. Ugyáltszik az egész ügy még sem lehetett olyan ártatlan, mert amikor az enyhe ítéletet kihirdették, Petrik örömszerűen kiáltott fel: Sa traitit! Végre egy elítélt, aki meg volt elégedve az ítélettel.

És így jöttek sorra tovább. Pizkosak és rongyosak, bűnözők és kétségbeesettek, mert az élet furcsán irányítja az emberek sorsát. Az óra siet az éjszaka felé, az ügyész is fáradt már, elég volt mára.

A szuronyos ór fészeken tiszteleg, az elítéltek szűcs. Néhány durva cipőkoppanás, darabos zaja emészt fel a törvényszéki folyosó csendjét, aztán csend borul az épületre és a kapu alatt csak az ór kiméri lépteit visszhangzanak...

A város legforgalmasabb helyén

kiadó

tágas, egészséges levegőjű udvar (a volt nyári színház területe) nagy, világos pince, néhány raktári helyiség, 2 tánc terem fayerval és mellék helyiségekkel. Csakis tőkeerős, komoly vállalkozóknak felvilágosítást ad

WITHEHOUSE igazgatósága

naponta 2—3^h és 7—8^h között

Jó bizonyítványokkal rendelkező

soffőr

felvétetik. Ajánlatok a fizetési igények és eddigi működés megjelölésével „FORD” jellegre a kiadóba. 300

A Józsefvárosban

üzlethelyiség

műhely részére, május hó elsejére kerestetik. Lehet pince, vagy udvari helyiség. Cim a kiadóhivatalban. 311

Papirus hirdetési iroda

Temesvár, Jenőherceg-utca 18. szám alatt

megnyilt

Elvállalja hirdetések elhelyezését bármely romániai, vagy külföldi újság részére eredeti árak mellett.

Díjmentes költségvetés!

Telefon 708

Telefon 708

Apró hirdetések

Egy szó ára 2 lei. Vastag betűvel 5 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 25 lei. Álláskeresőknek 25 százalék engedmény. Díj előre fizetendő.

Házasságot legelőnyösebben közvetít. Minden megbízás eredményéért garancia. Cégjelzéstelen levelezés. „Amor” Timisoara, I. Gen. Praporgescu 7.

Csapágyakat, közlőműveket, fali- és függőgyámokat, kapcsolókat legelőnyösebben szállít Friedrich Testvérek gépgyára Timisoara.

Csak délelőtti könnyű foglalkozással szűk keretbe tehetnek szert férfiak és asszonyok. Jelentkezhetni a Déli Hírlap kiadó hivatalában délelőtt 10—12 óra között.

„FARMODONT” FOGKRÉM

Kiváló disznózsír

kilónként
ötvenhat leier
kapható

Herz Ármin Fiai
Román Szalámigyár R.-T.-
nál, Temesvár, Nap-utca 2 sz.

A Grand Hotel Ferdinand téli kertje

ujjonnán átalakítva megnyit. Elsőrangú nemzetközi konyhá. Kiváló italok. Figyelmessé szolgálás. Március 1-től minden este tánc az uriközönség részére. Elsőrendű jazzband.

Prochaska Ede Fiai.

Temesvár, IV., Bonnáz-utca 21

Ford

Lincoln—Touring—Truck—Fordson, R. Wolf cséplőgépek, Magdeburg—Buckau. Ford-autók és traktorok javítóműhelye

Hirdetmény

Gyári áron való árusítás!

Értesitem a mélyen tisztelt temesvári és környékbeli közönséget, hogy rendkívül gazdag butorraktaram mélyen leszállított áron árusítom.

Tisztelettel

Schuszter Ferenc

Temesvár-Erzsébetváros,
Korona-utca 14 (a sárga
villamos végállomása).

Telefon 11-91 Telefon 11-91

Rikkancsok

„Helicon” könyvnyomda nyomása, Timisoara.

fix fizetéssel és magas jutalékkal
felvétetnek a
Déli Hírlap-nál

Felelős kiadó: VARNAY ELEMÉR dr.